

rørende lokalt og regionalt demokrati. På baggrund af en sådan rapport udarbejdet i 2004/2005 om forholdene vedrørende lokalt og regionalt demokrati i Danmark, herunder særligt i lyset af kommunalreformen, vedtog Kongressen på sin samling i juni 2005 en rekommandation om de nævnte forhold. Rekommandationen indeholdt kritiske punkter, der næsten udelukkende vedrørte de nye regioner og deres forhold til Europarådets konvention om lokalt selvstyre. Rekommandationen indeholdt på denne baggrund en række anbefalinger til den danske regering, herunder særligt en anbefaling af, at de nye regioner bliver omfattet af den nævnte konvention. Regeringen redegjorde i forbindelse med Kongressens såkaldte mini-session i efteråret 2005 for baggrunden for kommunalreformen og for regeringens overvejelser vedrørende de nye regioners status i forhold til konventionen.

Ministerkomitéens overvågningsvirksomhed findes i to hovedformer: Dels som særlig overvågning af nye medlemsstater i den første periode på normalt to år efter medlemskabet, og dels som såkaldt tematisk overvågning. På baggrund af et årligt udvalgt tema, belyst gennem allerede produceret datamateriale fra de forskellige grene af Europarådet, gennemgår Ministerkomitéen landenes opfølgning på deres forpligtelser. I 2005 afsluttedes en sådan opfølgningsrunde med temaet foreningsfrihed.

Overvågning af indgåede forpligtelser har altid været et særkende for Europarådet, men denne indsats er steget i takt med tilkomsten af nye medlemslande med svagere demokratiske institutioner og strukturer. Selvom alle erkender nødvendigheden af overvågning og også anerkender de betydelige resultater, der er opnået denne vej, høres dog i dag flere kritiske røster. Således har især Rusland fremført, at de nye medlemslande er udsat for dobbeltstandarder, idet de overvåges i forhold til forpligtelser, som ikke alle gamle medlemsstater har påtaget sig. Samtidig høres i de gamle medlemsstater stadig oftere kritik mod visse af de overvågningsprocedurer, som også de må underkaste sig, i ikke-diskriminationens navn.

Europarådets overvågningsmekanismer er forskellige i form og indhold. De deltagende lande undergives i princippet de samme krav, men landenes udgangspunkter er meget forskellige, og der lægges i praksis op til en proces. Forventningerne til lande med et mere udviklet system på et givent område bliver derfor større

end tilfældet er for lande, der ikke er kommet så langt og hvor overvågningen til tider må fokusere på mere fundamentale aspekter som en forudsætning for at komme videre.

I forhold til en række af de nyere medlemslande med svage demokratiske strukturer følges overvågningsvirksomheden op med teknisk bistand og anden støtte med sigte på at afhjælpe påpegede fejl og mangler. En betydelig del af disse bistandsprogrammer gennemføres og finansieres i samarbejde med Europa-Kommissionen. Et centralt element i bistanden er uddannelsesaktiviteter med blandt andet dommere, politifolk, regeringsembedsmænd, journalister, lærere og ungdomsledere. Emnerne udgør en tilsvarende bred vifte af områder dækkende menneskerettigheder, god regeringsførelse, effektivitet i retsvæsenet, mediefrihed, korruptionsbekæmpelse og forebyggelse af vold og racisme. I Tjetjenien, hvor Europarådet tidligere havde en markant tilstedeværelse, har indsatsen i 2005 blandt andet været rettet mod forberedelse af valget i november og mod oprettelsen af en tjetjensk ombudsmandsinstitution.

En særlig kvalificeret form for bistand udgøres af *Venedig-Kommissionens* rådgivning om forfatningsspørgsmål, herunder valglovgivning. Fra den lange liste af tilfælde, hvor Venedig-Kommissionen har ydet værdsat bistand i den forløbne periode, kan som eksempler nævnes forfatningsreformer i Bosnien-Herzegovina og i Armenien, reformer af justitsvæsenet i Georgien samt overvejelser om status for Syd-Ossetien, en lang række foranstaltninger i forhold til Azerbajdjan, herunder valgobservation samt en rapport om grundlaget for en folkeafstemning i Montenegro.

5. DET STANDARD- OG NORMSÆTTENDE ARBEJDE

Europarådet er rammen om grundigt forarbejde, der fører til fastsættelsen af standarder og normer på en lang række samfundsområder. Nogle af disse standarder får virkning langt ud over medlemskredsen, og mange indgår operativt i arbejdet i organisationer som EU og OSCE. En halv snes danske ministerier deltager løbende i arbejdet i ekspert- og styringskomitéer, hvor de lægger grunden til Europarådets konventioner og rekommandationer. En omfattende konferencevirksomhed komplementerer dette arbej-